

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

[..]

Lēmums

Rīgā, 18.09.2023.
Uz [..]

[..]

*Par Datu valsts inspekcijas 2023. gada 26. jūlija
faktiskās rīcības apstrīdēšanu*

[1.] Datu valsts inspekcijā (turpmāk – Inspekcija) 2023. gada 17. augustā reģistrēts [..] (turpmāk – Iesniedzējs) 2023. gada 16. augusta apstrīdēšanas iesniegums (reģ. ar Nr. [..]; turpmāk – apstrīdēšanas iesniegums) par [..] (turpmāk – Amatspersona) 2023. gada 26. jūlija vēstuli Nr. [..] (turpmāk – 2023. gada 26. jūlija atbildes vēstule). Ar apstrīdēšanas iesniegumu Iesniedzējs apstrīd Amatspersonas ar 2023. gada 26. jūlija atbildes vēstuli veikto faktisko rīcību pilnā apjomā un lūdz Inspekcija direktori to atcelt un izdot satura ziņā citādu administratīvo aktu, ņemot vērā Iesniedzēja 2023. gada 24. aprīļa iesniegumā un apstrīdēšanas iesniegumā minētos apstākļus un iebildumus.

[2.] Izvērtējot Iesniedzēja apstrīdēšanas iesniegumā minēto un Inspekcijas rīcībā esošos dokumentus, Inspekcija

konstatē:

[2.1.] Inspekcijā 2023. gada 24. aprīlī reģistrēts Iesniedzēja 2023. gada 21. aprīļa iesniegums ar pielikumiem (reģ. ar Nr. [..]; turpmāk – 2023. gada 24. aprīļa iesniegums). 2023. gada 24. aprīļa iesniegums satur informāciju par Korupcijas novēršanas apkarošanas biroja (turpmāk – KNAB) rīcību, nododot tā kriminālprocesa ietvaros veiktos audioierakstus, kuros citastarp ir dzirdamas Iesniedzēja privātās sarunas un informācija, ar kuras palīdzību ir iespējams identificēt Iesniedzēju (turpmāk – audioieraksti), Konkurences padomei pārbaudes veikšanai tās kompetences ietvaros. Ņemot vērā minēto, Iesniedzējs ir vērsies Konkurences padomē ar datu subjekta pieprasījumu un papildus datu subjekta pieprasījumu. Ņemot vērā Konkurences padomes sniegtās atbildes par Iesniedzēja datu apstrādi un Iesniedzēja argumentus, kas norādīti 2023. gada 24. aprīļa iesnieguma 2.1. - 3.4.2.3. nodaļā, Iesniedzējs uzskata, ka ir notikusi un joprojām notiek nelikumīga un pārmērīga personas datu apstrāde, kā arī Konkurences padome ir sniegusi nepilnīgu informāciju uz Iesniedzēja datu subjekta pieprasījumiem un nepamatoti ierobežojusi Iesniedzēja tiesības iegūt pilnvērtīgu informāciju par Iesniedzēja datu apstrādi. Minētā rezultātā, Iesniedzējs, pamatojoties uz Vispārīgās

datu aizsardzības regulas¹ (turpmāk – Datu regula) 77. panta pirmo daļu ir vērsies Inspekcijā, lūdzot veikt pārbaudi par Konkurences padomes veikto Iesniedzēja personas datu apstrādi.

[2.2.] Amatpersona, izvērtējot 2023. gada 24. aprīļa iesniegumu ar pielikumā pievienotajiem dokumentiem, 2023. gada 26. jūlija atbildes vēstulē norādīja, ka:

[2.2.1.] Amatpersonas ieskatā Iesniedzēja iebildumi ir nevis par personas datu apstrādi kā tādu, bet tieši par Konkurences padomes rīcību ar lietas Nr. [...] (turpmāk – Lieta) informāciju un materiāliem, tostarp audioierakstu atšifrējumiem, kas citastarp satur arī Iesniedzēja personas datus.

Inspekcija ir datu uzraudzības iestāde Datu regulas izpratnē un pilda Datu regulā un Fizisko personu datu apstrādes likumā noteiktos uzdevumus personas datu apstrādes jomā. Inspekcijas kontrolei pakļautā datu apstrāde aprobežojas tieši ar pašu personas datu apstrādi kā tādu (tiesiskumu, apjomu), bet ne ar kontekstu, kādā dati tiek apstrādāti. Līdz ar to, Inspekcijas kompetencē ietilpst fizisko personu datu apstrādes atbilstības Datu regulas prasībām uzraudzīšana, bet neietilpst citu iestāžu (konkrētajā gadījumā – Konkurences padomes) amatpersonu faktiskās rīcības, kas saistīta ar Lietā esošās informācijas un materiālu apstrādi (iegūšanu, izmantošanu, nodošanu, glabāšanu u.c.), izvērtēšana.

Ņemot vērā, ka Iesniedzēja personas datu apstrāde veikta Lietas materiālu aprites (iegūšanas no KNAB, uzrādīšanas lietas dalībniekiem un, iespējams, citām fiziskām vai juridiskām personām, valsts vai pašvaldību institūcijām; nodošanas advokātu birojam “TGS Baltic zvērinātu advokātu birojs” SIA un Administratīvajai apgabaltiesai u.c.) ietvaros, tad primāri vērtējama Konkurences padomes amatpersonu attiecīgās rīcības atbilstība normatīvajiem aktiem, kura var tikt apstrīdēta Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā kā iestādes faktiskā rīcība, nevis Inspekcijā.

[2.2.2.] Attiecībā uz Konkurences padomes rīcību, ierobežojot Iesniedzēja tiesības iegūt informāciju par tā personas datu apstrādi, tostarp saņemot personas datu kopiju, Amatpersona konstatēja, ka, atbildot uz Iesniedzēja datu subjekta pieprasījumiem, Konkurences padome ir informējusi Iesniedzēju gan par tās rīcībā (apstrādē) esošajiem Iesniedzēja personas datiem: vārdu, uzvārdu, personas kodu, telefona numuru, e-pasta adresi, balsi u.c., gan paskaidrojusi, ka Konkurences padomes atbildes vēstulē² sniegtā informācija satur Iesniedzēja personas datu kopiju. Līdz ar to, Amatpersona secina, ka lai gan Konkurences padome nav izsniegusi Iesniedzējam atsevišķu personas datu kopiju, Konkurences padome ir iekļāvusi šo informāciju atbildes vēstulē, tādējādi informējot par Konkurences padomes apstrādē esošajiem Iesniedzēja personas datiem.

Papildus paskaidrots, ka Datu regulas 15. pantā noteikto datu subjekta tiesību mērķis ir datu subjekta kontroles pār savu personas datu izmantošanu noteikšana, tai skaitā iespēja labot kļūdas un neprecizitātes datus, nevis datu subjekta tiesības kontrolēt pārzini un tā rīcībā esošo informāciju (dokumentus). Secīgi datu subjektam ir tiesības zināt, kādus datus par viņu pārzinis apstrādā, bet minētās tiesības nav attiecināmas uz fizisku, pārziņa rīcībā esošo dokumentu, konkrētajā gadījumā – Lietas materiālu (audioierakstu atšifrējumu) kopiju, saņemšanu. Līdz ar to, Inspekcija secina, ka Konkurences padome kā pārzinis ir nodrošinājusi Iesniedzējam Datu regulas 15. pantā noteiktās tiesības saņemt informāciju par Konkurences padomes rīcībā esošajiem Iesniedzēja personas datiem.

[2.2.3.] Ņemot vērā šā lēmuma 2.2.1. un 2.2.2. apakšpunktā norādīto, Amatpersona Iesniegumā minētajā gadījumā iespējamus personas datu apstrādes pārkāpumus nekonstatē.

[2.3.] Inspekcijā 2023. gada 17. augustā reģistrēts apstrīdēšanas iesniegums, ar kuru Iesniedzējs apstrīd Amatpersonas 2023. gada 26. jūlija faktisko rīcību.

[3.] Izvērtējot Inspekcijas rīcībā esošos dokumentus, kā arī konstatētos apstākļus un to juridisko vērtējumu, Inspekcija

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)

² Konkurences padomes 2023. gada 9. janvāra vēstule Nr. [...]

secina:

[3.1.] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 89. panta pirmo daļu iestādes faktiskā rīcība ir iestādes rīcība publisko tiesību jomā, kas neizpaužas tiesību akta veidā un kas ir vērsta uz faktisko seku radīšanu, ja privātpersonai uz šo rīcību ir tiesības vai šīs rīcības rezultātā ir radies vai var rasties personas subjektīvo tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Par faktisko rīcību atzīstamas arī iestādes darbības, kas neatkarīgi no iestādes nodoma rada tādas faktiskās sekas, kuru rezultātā privātpersonai ir radies vai var rasties būtisks tiesību aizskārums. Savukārt saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 91. panta ceturto daļu privātpersona iestādes faktisko rīcību var apstrīdēt un pārsūdzēt tāpat kā administratīvo aktu. Ievērojot minēto, Inspekcijas Amatpersonas 2023. gada 26. jūlija atbildes vēstule ir uzskatāma par iestādes faktisko rīcību, kas apstrīdama tāpat kā administratīvais akts.

[3.2.] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 79. panta pirmo daļu administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, bet, ja rakstveida izdotajā administratīvajā aktā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt, - viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Ņemot vērā minēto un šā lēmuma 2.2. un 2.3. apakšpunktā konstatēto, Inspekcija secina, ka apstrīdēšanas iesniegums ir iesniegts termiņā, līdz ar to tā izskatīšana ir pieļaujama.

[3.3.] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 81. panta pirmo daļu augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā vai tajā daļā, uz kuru attiecas iesniedzēja iebildumi. Administratīvā procesa likuma 81. panta piektajā daļā ir noteikts, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā. Administratīvā procesa likuma 76. panta trešajā daļā ir noteikts, ka administratīvā akta apstrīdēšana ir sākotnējās administratīvās lietas turpinājums. Līdz ar to, Inspekcijas direktore kā augstāka amatpersona, atkārtoti izskata lietu pēc būtības, vērtē un pārbauda, vai Amatpersona ir ar pienācīgu rūpību izvērtējusi 2023. gada 24. aprīļa iesniegumu.

[3.4.] Inspekcijas direktore, izvērtējot 2023. gada 24. aprīļa iesnieguma izskatīšanas termiņu, secina, ka Iesniedzējam atbilde par 2023. gada 24. aprīļa iesnieguma izskatīšanu ir sniegta 2023. gada 26. jūlijā. 2023. gada 26. jūlija atbildes vēstule ir sniegta saskaņā ar Datu regulas 77. panta 2. punktu un tās sniegšanā nav ievērots Datu regulas 78. panta 2. punktā noteiktais trīs mēnešu termiņš, proti, Amatpersona ir pieļāvusi divu dienu atbildes sniegšanas termiņa kavējumu. Ņemot vērā minēto, Inspekcijas direktore secina, ka Iesniedzējs pamatoti apstrīdēšanas iesniegumā ir uz šo faktu norādījis. Vienlaikus Inspekcijas direktore nesecina, ka minētais termiņa kavējums ir radījis Iesniedzējam negatīvas sekas. Ņemot vērā minēto un to, ka Amatpersona atbildes vēstulē ir atvainojusies par atbildes sniegšanas termiņa kavējumu, Inspekcijas direktore secina, ka Amatpersonas pieļautais termiņa kavējums nav atzīstams par tādu, lai atzītu Amatpersonas ar atbildes vēstuli veikto faktisko rīcību par prettiesisku.

[3.5.] Attiecībā uz Iesniedzēja argumentiem par to, ka Inspekcijas kompetencē ietilpst izvērtēt Konkurences padomes veikto Iesniedzēja personas datu apstrādi. Inspekcijas direktore norāda, ka Inspekcijas kompetenci, uzdevumus un tiesības noteic Datu regulas 55. – 58. pants un Fizisko personu datu apstrādes likuma 4. – 5. pants.

Datu regulas 57. panta 1. punkts cita starpā paredz, ka ikviena uzraudzības iestāde savā teritorijā uzrauga un īsteno šīs regulas piemērošanu.

Saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu Inspekcija pilda Datu regulas 57. pantā noteiktos uzdevumus, kas cita starpā paredz, ka tā uzrauga datu apstrādes atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Vispārīgi to, kāds var būt tiesiskais pamats apstrādāt fizisko personu datus noteic Datu regulas 6. panta 1. punkts, vienlaikus vērā ņemams arī 2023. gada 24. aprīļa iesnieguma saturs, lai noskaidrotu, kuras tiesību normas piemērojamas.

Iesniedzēja 2023. gada 24. aprīļa iesniegums satur informāciju un argumentus par to, ka Iesniedzēja skatījumā, Konkurences padome ir veikusi un joprojām veic nelikumīgu un pārmērīgu Iesniedzēja personas datu apstrādi, balstoties uz Konkurences likumā Konkurences padomei noteiktajām tiesībām, uzdevumiem un izmeklēšanas pilnvarām, Datu regulas 6. panta 1.punkta c) un e) apakšpunktu. Konkurences padome Lietas izskatīšanas ietvaros ir nelikumīgi un pārmērīgi ieguvusi un apstrādājusi audioierakstu fragmentus no KNAB, Iesniedzēja personas datus saturošus materiālus uzrādījusi Lietas dalībniekiem, kā arī nosūtījusi zvērinātu advokātu birojam un Administratīvajai apgabaltiesai. Tāpat Konkurences padome esot sniegusi nepilnīgu informāciju uz Iesniedzēja datu subjekta pieprasījumiem un nepamatoti ierobežojusi Iesniedzēja tiesības iegūt pilnvērtīgu informāciju par Iesniedzēja datu apstrādi. Saistībā ar minēto Iesniedzējs lūdz Inspekciju veikt pārbaudi un izvērtēt Konkurences padomes, tai skaitā, saistībā ar Lietas izskatīšanu veiktās, Iesniedzēja personas datu apstrādes darbības, to tiesisko pamatotību, atbilstību personas datu apstrādes principiem. Tāpat tiek lūgts izvērtēt Konkurences padomes sniegto atbildi uz Iesniedzēja datu subjekta pieprasījumiem atbilstību Datu regulas 15. panta 1. un 3. punkta prasībām, kā arī 12. panta 5. punkta b) apakšpunkta piemērošanas pamatotību.

Saskaņā ar Konkurences likuma 4. panta pirmo daļu un Datu regulas 4. panta 7. punktu Konkurences padome ir tiešās pārvaldes iestāde, kas personas datu apstrādi veic kā pārzinis.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka Iesniedzēja 2023. gada 24. aprīļa iesniegums satur sūdzību par iespējamiem Iesniedzēja personas datu apstrādes pārkāpumiem, ko īstenojusi Konkurences padome kā pārzinis saskaņā ar Datu regulu. Attiecīgi šāda satura iesnieguma izskatīšana, ciktāl tā saturs skar Datu regulas piemērošanu, vispārīgi ietilpst Inspekcijas kompetencē. Līdz ar to 2023. gada 26. aprīļa atbildes vēstulē bija nepieciešams vērtēt un argumentēti pamatot, ciktāl un kādas personas datu apstrādes darbības ietilpst, bet kuras – neietilpst Datu regulas tvērumā.

[3.6.] Datu subjektam saskaņā ar Datu regulas 77. panta 1. punktu ir tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē, ja datu subjekts uzskata, ka viņa datu apstrāde pārkāpj Datu regulu. Savukārt uzraudzības iestādei saskaņā ar Datu regulas 77. panta 2. punktu un 78. panta 2. punktu ir pienākums trīs mēnešu laikā no datu subjekta sūdzības saņemšanas dienas informēt sūdzības iesniedzēju par sūdzības izskatīšanas virzību un iznākumu. Vienlaikus Datu regulas 57. panta 1. punkta “f” apakšpunktā noteikts, ka uzraudzības iestādes viens no uzdevumiem ir izskatīt datu subjekta sūdzības, atbilstošā apjomā izmeklēt jautājumu un saprātīgā termiņā informēt sūdzības iesniedzēju par lietas virzību un izmeklēšanas rezultātiem. Proti, no minētā regulējuma izriet Iesniedzēja subjektīvās tiesības iesniegt attiecīgu sūdzību Inspekcijā, savukārt Inspekcijai ir pienākums trīs mēnešu laikā no datu subjekta sūdzības saņemšanas dienas ar pienācīgu rūpību izvērtēt sūdzībā norādīto personas datu apstrādes gadījumu un sniegt tam atbildi, norādot informāciju par sūdzības izskatīšanas virzību vai rezultātu.

Vienlaikus minētais nozīmē, ka Inspekcijai ir rīcības brīvība lemt par nepieciešamajiem izmeklēšanas pasākumiem, tostarp par informācijas apjomu un veidu, kas nepieciešams, lai sniegtu atbildi datu subjektam un izlemtu par turpmāku darbību veikšanas nepieciešamību. Ikvienā gadījumā Inspekcijas pienākums ir pārbaudīt sūdzības iesniedzēja norādītos juridiskos apsvērumus un sniegt skaidru un pamatotu atbildi, kā arī informāciju par sūdzības iznākumu.

Izvērtējot šā lēmuma 2.1. un 2.2. apakšpunktā minētos dokumentus, secināms, ka 2023. gada 24. aprīļa iesniegums nav ticis izskatīts ar pienācīgu rūpību, kā arī 2023. gada 26. jūlija atbildes vēstule nesatur skaidru un ar tiesību normām pamatotu atbildi, jo:

[3.6.1.] Amatpersona pēc būtības nav veikusi pietiekamu Konkurences padomes īstenoto Iesniedzēja personas datu apstrādes pārbaudi un tās atbilstību Datu regulas prasībām, tai skaitā, nav izvērtēts tiesiskais pamats Konkurences padomei apstrādāt no KNAB saņemtos Iesniedzēja personas datus saturošus materiālus, ņemot vērā Iesniedzēja 2023. gada 24. aprīļa iesniegumā ietvertos argumentus, un sniegusi skaidru un juridiski pamatotu atbildi;

[3.6.2.] Amatspersona nav ieguvusi informāciju no Konkurences padomes un veikusi tās izvērtēšanu saistībā ar Iesniedzēja argumentiem par Konkurences padomes sniegto atbildi uz Iesniedzēja datu subjekta pieprasījumiem atbilstību Datu regulas 15. panta 1. un 3. punkta prasībām, kā arī 12. panta 5. punkta b) apakšpunkta piemērošanas pamatotību un sniegusi skaidru un juridiski pamatotu atbildi;

[3.6.3.] Amatspersona 2023. gada 26. jūlija atbildes vēstulē nav ietvērusi skaidru un uz tiesību normām balstītu pamatojumu, kāpēc Inspekcijā pēc būtības nav izskatāma Iesniedzēja sūdzība par Konkurences padomes saistībā ar Lietu īstenoto Iesniedzēja personas datu apstrādi.

Līdz ar to, šajā daļā Iesniedzēja apstrīdēšanas iesniegumā ietvertie argumenti ir atzīstami par pamatotiem.

[3.7.] Attiecībā uz Iesniedzēja argumentu, ka: *"ja Inspekcija konstatē, ka KP īstenotā Iesniedzēja personas datu apstrāde ir bijusi likumīga un samērīga, Inspekcija izdot negatīvu administratīvu aktu, norādot, ka pārkāpums nav konstatējams, ko Iesniedzējam tālāk ir iespējams pārsūdzēt tiesā. Savukārt, ja Inspekcija konstatē pārkāpumu, tā izdot Iesniedzējam labvēlīgu administratīvu aktu, norādot uz to, kādi pārkāpumi ir konstatējami KP īstenotajā Iesniedzēja personas datu apstrādē"* Inspekcijas direktore paskaidro, ka minētais arguments nav pamatots, jo saskaņā ar Datu regulas 77. panta 2. punktu un 78. panta 2. punktu Inspekcijai ir pienākums trīs mēnešu laikā no datu subjekta sūdzības saņemšanas dienas informēt sūdzības iesniedzēju par sūdzības izskatīšanas virzību un iznākumu. Proti, minētais tiesiskais regulējums paredz pienākumu Inspekcijai ar pienācīgu rūpību izvērtēt sūdzībā norādīto personas datu apstrādes gadījumu un sniegt tam atbildi, norādot informāciju par sūdzības izskatīšanas virzību vai rezultātu. No minētā regulējuma neizriet pienākums Inspekcijai pārkāpuma konstatēšanas gadījumā, izdot Iesniedzējam labvēlīgu administratīvu aktu, norādot uz to, kādi pārkāpumi ir konstatējami Konkurences padomes īstenotajā Iesniedzēja personas datu apstrādē. Bez tam Inspekcijas atbildes vēstule neatbilst Administratīvā procesa likuma 1. panta trešajā daļā noteiktajam administratīvā akta pazīmēm, jo ar atbildes vēstuli Inspekcija attiecībā uz Iesniedzēju nenodibina, negroza, nekonstatē un neizbeidz konkrētas tiesiskās attiecības vai nekonstatē faktisko situāciju.

Ņemot vērā minētos faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 1. panta trešo daļu, 76. panta trešo daļu, 79. panta pirmo daļu, 81. pantu, 89. panta pirmo daļu, 91. panta ceturto daļu, Datu regulas 4. panta 7. punktu, 57. panta 1. punktu, 58. pantu, 77. pantu, 78. panta 2. punktu, Fizisko personu datu apstrādes likuma 4. un 5. pantu un Konkurences likuma 4. panta pirmo daļu, Inspekcijas direktore

nolemj:

- atzīt Datu valsts inspekcijas amatpersonas veikto faktisko rīcību - [..] 2023. gada 26. jūlija vēstuli Nr. [..] par prettiesisku;
- uzdot Inspekcijas Uzraudzības nodaļai veikt pārbaudi saistībā ar Konkurences padomes īstenoto Iesniedzēja personas datu apstrādi un Iesniedzējam sniegtajām atbildēm.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmo un otro daļu lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam, savukārt lēmumu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam. Paziņošanas likuma 9. panta otrajā daļā noteikts, ka dokuments, kas sūtīts pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Šo lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 188. pantu un 189. panta pirmo daļu un Fizisko personu datu apstrādes likuma 24. panta otro daļu un Tieslietu padomes 2023. gada 30. maija lēmumu Nr. 26 "Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām" var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc Iesniedzēja

adreses (deklarētās dzīvesvietas adreses, papildu adreses (Dzīvesvietas deklarēšanas likuma izpratnē) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

Direktore

J.Macuka

[..]